

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Consilii|vm Doctissimi Cvivs-||dam, magno[rum]
Principum mo||nitu pr[a]ecipue ad hoc munus in||uitati,
quo modo sublato imbe||cillium offendiculo, commode ||
sedari queat Lutheriani nego-||tii ...**

Faber, Johannes

[Köln], [ca. 1520]

VD16 ZV 5675

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34500

CONSILIVM

CVIVS DAM EX ANIMO CVPIENTIS
esse consultum & Ro. Pontificis digni-
tati, & Christianæ religionis
tranquillitati.

Christianæ mentis est, ex animo
fauere Christi vicario, & huius
autoritatem illibatam esse uelle.
Rursus Pontificiæ pietatis est,
nihil habere priuatim tam cha-
rum, cui non libens anteponat
Christi principis sui gloriã, &
publicam Christianæ religionis tranquillitatem. Et
qui fauent autoritati gloriæq; Pontificis, prudenter
oportet fauere. Id facient, si eam iis rōnibus tueant,
quæ tacitis etiam piorum ac bonorū uirorū iudiciis
comprobent. Alioqui nemo magis officit Pontifi-
ciæ dignitati, q̄ qui eam non aliis præsiidiis, q̄ ter-
roribus ac præmiis humanis, tutam ac defensam esse
uelit. Igit̄ ut quisq; est religionis Christianæ studio-
sissimus, ita maxime dolet hunc tumultū exortum p̄
quosdam qui Lutherū exacerbarunt, ad quædam li-
berius scribenda, & Pontificis mite alioqui ingeniū
irritarunt, ut seuerius agat̄ cum Luthero q̄ fortassis
expediat tranquillitati paciē Reipub. Christianæ.
Qualia sint, quæ scribit Lutherus in præsentia non
expendit̄, sed tantum admonet̄, ut consideremus, nō

solum quid Luthero sit dignum, sed quid conducat
ecclesiæ tranquillitati. Frequenter enim & palā no-
xiis parcitur, ne grauior existat tumultus.

Primum illud satis cōstat, rem esse natam ex ma-
lis initiis, nimirū ex odio bonarū literarū iam &
apud Germanos subolescentiū, odioq; linguarū nūc
passim reuiuiscientium, quarū splendore, putant ob-
scurari suam autoritatē qui hactenus, absq; harū re-
rum præsidio, habiti sunt cōsummatae doctrinæ p-
fessores. Ad has igit̃ opprimendas, nihil non moliti
sunt quidā. In hoc multum dissentientes a Pontifice
Romano qui summum honorem habet his studiis.
Deinde quod ad Lutherum pertinet, maxima pars
huius mali imputanda est illis, qui de indulgētiis &
potestate Ro. Pon. ea prædicarunt, eaq; scripserunt,
quæ nullæ doctæ piæq; aures ferre poterant: ut qd̃
ad huius tumultus initium attinet, Lutherus uideri
possit pio studio zeloq; Christianæ religionis inci-
tatus fuisse. Porro qd̃ postea acerbius cœpit scribe-
re, qui non excusant, tñ sic eleuant ut dicant acerbis-
simis q̃rundam irritationibus, & cōuitiis, non oīno
sine causa fuisse concitatū. Libris illius nondū lectis
clamabatur apud populum, hæreticus, antichristus,
schismaticus, anteq; autoritas Pontificia sese huic ne-
gotio palā interposuisset. Nemo monebat hoīem, ne-
mo reuincebat, cum ip̃e offerret, quēadmodum &
nunc se offert ad omnē disputationē, tantum damna-
bat. Nam Prieratis & Augustini rñsionem, nec hi
pbant qui bullam aduersus Lutherum impetrarūt.

Vlto

Cum disputatio Ecciana commissā esset arbitrio
scholæ Parrhisiensis, præuenit Coloniēsis & Loua-
niensis, quibus nihil erat commissum, & damnaue-
runt tantum. Et cum communicato consilio id fece-
rint, tñ in articulis non consentiunt, iisq; præcipuis.

Deinde personæ, per quas res hæctenus acta est,
tales sunt, ut merito possint haberi suspecti (nam illo-
rum negotium agebatur) neq; uita illorum, neq; do-
ctrina talis est, ut illorū iudicium debeat habere gra-
ue pondus, præsertim in re tanta.

Modum igit̃ procedendi aduersus Lutherū meri-
to improbāt optimi & doctissimi quicq; etiam si Lu-
therus scripsisset plane hæretica. Neq; ideo quis fa-
uet Lutherō, si fontem modumq; rei improbarit, ni-
hilo hercle magis, q̃ si quis admoneat parricidā nō
esse afficiendum supplicio, nisi legitima uia conui-
ctum & condemnatum.

Iam Bulla quæ aduersus Lutherū publicat̃ incle-
mentius, etiam iis displicet, qui tñ Ro. Pont. dignita-
ti fauent, qđ magis resipiat odium impotens q̃run-
dam monachorum, q̃ lenitatem eius qui gerit uices
mitissimi Christi, aut ingenium. S. D. Leonis, quo
nihil hæctenus uisum est placidius aut facilius. Vn-
de magna est suspicio, esse, qui eius lenitate facilitate
q; natiua, ad suos priuatos affectus abutantur.

Atqui q̃ sanctior est oibus Ro. Pont. autoritas,
hoc diligentius p̃pendendū, ne quid ab eo p̃ficiscat̃,
qđ illo uideat̃ indignum tacitis bonorū uirorū iudi-
ciis, q̃ nulli q̃ntūuis magno principi sunt negligēda.

Ad hæc, q̃ causa hæc latius patet, ac piculosior ē,

hoc attentius erat deliberādū ne qđ temere definiret.

Nullus ignorat uitā Christianā, rebus paulatim in deterius prolabētibus, multū degenerasse ab illa syncera Chri euangelica doctrina, adeo ut nemo nō fateat opus esse publica aliqua & insigni legum ac morū instauratione. Igīt ut non est temere tentandū aliquid, ita non est temere oblatrandū iis qui bono studio monēt aliqua, etiamsi liberius facere id uideātur. Atq; ut extra oēm cōtrouersiam sit, prorsus a uero aberrasse Lutherū, tñ erat humanitatis Theologicæ, primū admonere hominē fraterne: deinde refelle re solidis argumētis, & sacrae scripturae testimoniis: atq; ita reuictum si nollet resipiscere, ita tractare, ut solemus membrū deploratū. Hoc qui consulunt nō fauent Luthero, sed ordini Theologico, Pontificiæ q; dignitati. Siquidē hac uia Lutherus plenius aboleri poterat, primū exemptus ex animis hoīm, deinde etiam ex bibliothecis. Nunc exurendis libris, fortassis aliqua ex parte diueller e bibliothecis, sed interim illius opiniones infixæ sunt animis plurimorū, cum eas uideant non refelli.

Habent & laicorū felicia ingenia suū iudiciū, qđ potissimum a natura proficiscit, etiam apud doctos. Sunt tot eruditi uiri, & iidem boni, quorū ut quisq; syncerissimus ē, ac ueritatis euāgelicæ tenacissimus, ita Lutheri libris minime ē offensus. Hmōi ingenia doceri cupiunt, cogi nolunt, neq; debent. Asinorū ē cogi tñ: Tyrannorū cogere: certe Theologos maxime decet docere cū omni mansuetudine, non conuitiis: neq; fauoribus & conspirationibus rem agere.

A in

Nec̄ solū hic cōsiderandū, quid dignū sit Luthe-
ro, de q̄ in p̄sentia nulli p̄iudico, sed quid in p̄senti
piculo magis expediat trāquillitati Reip. Ch̄rianæ.

Videmus Luther̄ apud oēs uitæ integritate cō-
mendari, & sic esse infixum anīs hoīm p̄sertim Ger-
manor̄, quan̄q̄ & apud alias natiōes, ut quisq̄ ē in
teggerrimi iudicii, hoc ē, maxie semotus ab his rebus
q̄ solēt iudicia corrūpe, ita mimū ifensus ē Luther̄o.

Nemo nō fateē sese ex illius libris factum esse me-
liorem, etiāsi quædam fortasse merito displiceant.

Nouimus Germanor̄ animos, uidemus Bohe-
miā tot annis ptinacem, & ab hor̄ factione nō mul-
tum abhorrentes finitimas regiones. Audimus q̄ti-
die graues multor̄ querimonias, negantiū diutius
ferri posse Romanæ sedis iugum. Qd̄ fortasse non
tam Pontifici imputant, q̄ iis qui Pontificis autori-
tate ad suam tyrannidē abutuntur.

Quod si res gerat̄ odiose, ac uiolente, qui pruden-
tia ualet, facile diuinabit, quis rer̄ tumultus possit
hinc existerē, cum frequenter ex leuioribus initijs, ui-
deamus orta perniciosissima mundi dissidia.

Quin & mūdus uidet̄ ueteris ac nimiū ad sophi-
sticas argutias plapsæ Theologiæ pertesus, sitire fon-
tes euangelicæ doctrinæ, & huc uidet̄ irrupturus
ui nisi fores aperiantur: adeo ut etiamsi displiceat Lu-
therus totus, tamen oporteat innouari Theologiam
scholasticam.

Cum igit̄ res sit orta malo primum principio, &
utrinq̄ uideat̄ eē peccatū, primū ab his, qui suis im-
piis cōciōibus excitarūt Lutheri sp̄m, ac mox odio-

sis & furiosis clamoribus, magis ac magis exacerba-
rūt, p̄sertim cum hic agere uideant suū negotiū, cum
in Lutherz nō cadat similis suspicio sua tenuitate cō-
tentum, apparet expedire, ut tota hæc causa per aliq̄s
componat̄, qui procul absint ab omni suspicione.

Verz est ad Ro. Pon. peculiariter p̄tinere cog-
nitiōē de rebus fidei, nec est illi ius suū adimendum.
Tamen p̄ publico bono, patiet̄ hoc negotiū aliis cō-
mitti, uiris eximiæ doctrinæ, spectatæq̄ p̄bitatis &
integritatis, in q̄s nulla cadat suspicio, uel qđ metu,
aut spe uelint adulari R. Pon. cōtra ueritatē euāgeli-
cam, uel qđ aduersæ factioni humano studio faueāt.

Hos arbitros exhibebūt ex sua quisq̄ gente tres
reges, & ipsi alienissimi ab oī suspiciōē, CAROLVS
Cæsar, Rex Angliæ, & Rex Vngariæ. Hi diligent̄
plectis Lutheri libris, & audito corā Luthero, quic
quid p̄nūtiauerint, id ratum habebit̄. Ac Lutherus
iam doctus, ingenue agnoscet errorem suū, & libros
suos a se repurgatos curabit denuo edendos, ne ob
paucula errata pereat ingens fructus euangelici puē-
tus. Multis em̄ & iniquū & inutile uideēt, ob lapsus
aliq̄t humanos, etiā ea dānari, quæ recta sunt.

Cum in libris Augustini adhuc extent ac legan-
tur a notariis excepta responsa hæreticorū, plena im-
pietatis ac blasphemix.

Qđ si Lutherus tum q̄q̄ perstiterit ī his, quæ da-
mnata fuerint ab arbitris, erit ad extrema remedia
ueniēdū: ita nemo fauebit sic uicto Luthero: & si re-
sipuerit, res absq̄ tumultu Reip. Ch̄riane cōponet̄.

Nec hic minuetur autoritas R. Pon. sed hoīm su-

spicioni consuletur, apud q̄s fortasse minus habebit ponderis ipsius Pont. in hac causa iudiciū: qđ ob indulgentias, ac primatum sui negotio fauere possit uideri: imo magis probabitur apud omnes illius pietas, qđ ob ueritatē euangelicam & pacē orbis Christiani, de suo iure nonnihil concesserit.

Qđ si quibus hæc ratio minus placeat, proximū uidetur hęc causam ad proximū Conciliū generale remittere, qđ ob multas alias causas postulare uidetur status Reip. chřianæ multis modis corruptus.

Nam intēpestiuū uidetur rem tā arduā uelut obiter agere in hoc Principaliū negotiorū tumultu, p̄sertim cum undiq̄ res satis dubiæ sint, & apud Germanos & apud Hispanos, ut nō expediat addere nouorū tumultuū materiā. Pręterea cōuenit, ut hæc noua Cęsarıs inauguratio faustis ominibus pagatur, ne hmōi rebus odiosis reddat funesta & iauspicata.

Hoc consiliū nolo cuiq̄ p̄iudicet, tantū animo simplici, qđ mihi uidetur optimū factū, dixi. Pręsertim cum ad id a summis principibus & p̄fanis & ecclesiasticis fuerim inuitatus. Opto ut uincat euāgelica ueritas, & oīa cedant in gloriā Iesu Chřī. AMEN.

ΝΙΚΗΘΑΤΩ Η Τ' ΑΓΙΟΥ ΠΑΡΔΕΙΩΝ ΥΠΗ ΑΛΗΘΕΙΑ